

Болалик ҳақида ўиласам онамнинг этагидан тутиб, ортидан юрганим ёдимга келади. Кечагидек эсимда. Янги ой чиқадиган оқшомни интиқлил билан кутардим. Ҳар доим ўша кун ойга қараб онам: «Илоҳим, янги ой чиқишини кўрсатган кунининг шукур, келаси ой, шу ой-кунларга ҳаммамиз ўйнаб-кулиб етайлик, юртимиз тинч, хонадонларимиз обод, дастурхонларимиз тўкин бўлсин», дег тилак билдиради. Гўё онамнинг дуолари билан барчанинг орзуси амалга ошадигандек кувонардим.

Хозир ҳам онамнинг дийдорини соғиниб қишилекка бориб турман. Кечда бошланган гурунгимиз тонг отар ҳам тугамайди.

— Болам, етти юмалаб жаннатга тушиб қолгандек яшяпмиз, — дега гап бошлайди онам. — Учтўртта ёш болалимиз этиклаб, пойн-пидёла далага борадик. Бошимизда беланчак, қўлимизда, ёнимизда бола... Далагача кийиб борган этиклиаримизни этаг бошига ечий кўйиб, обёк-янган чопич чорпидик. Дала шийлони торлигидан, иккита гўдакни обёма-обёк қилиб, битта беланчакка ётқизиб кун кўрганимиз.

Менинг онам ҳам кўп оналар каби «Фаришталарнинг ердаги опа-синглиси» бўлса керак. Ҳар гал баҳор ташриф буюриб, ёмирилар мавсуми бошланганда юрагимдан кетмайдиган воқеа хотирамни титклийайдар, юрагимни ёқийайдар...

Ўша куни ёмғир ётгайтан эди. Ўйимизга тумандан учтўртта «комиссия»лар келди. Улардан бири онамни кўрсатиб: «Мана режани ортиги билан баъзардиган пиллакор, бу йил «курт бок-маймиз» деб, чакирайсан «бордами», деди.

Келган вакиллардан андиша қилиб рўмюли учини тишлаб турган онам унга караб:

— Опа, аҳволими кўриб турибиз, келаси йил насиб этса иккى хисса килиб бажараман, — деди.

— Дастрўларнинг кўп, ўй-жойининг етари. Анави маҳаллада бир оиласига кирдик. Еттига ўғли-қизи билан иккى хона уйда яшаркан. Ҳар иили режани баъзармай хубон килипсизлар, десак, кўмай бир кути тури урги олди. «Кала тикик ховлида яшаси ҳам курт боказим», деб туриб олди.

Хуллас, ўша куни бир кути ипак курти уругини ташлаб кетишиди. Иккиси акам сўчак тайёрлай бошлади.

Олдин тут новдаларини сийраклатиб, кейин дастба кўйиб «кўмамиз», деб, бел боғлаган онам, сўчаклар орасига аранг сиғарди. Онамни авайлаган акаларим, бир таныр бир жон бўлиб кўмаклашар, иложи борича оғирлики зиммаларига олмокчи бўларди.

Бир пайт ичкаридан онамнинг ингреган аянчли овзи келди. Сўчаклар тагига гужанак бўлиб ўтириб қолган онамни ўзѓа ташкарига олиб чиқишиди. Ои куни етиб колсаям, бир дақиқа тиним билмайдиган онам ўша куни ётиб келди. Тунда укам туғиди. Тонг саҳарда ўйтотган дадамнинг қиззарган кўзларига қараб ўйум кочди. «Кизим, укангни олиб келдик, кўчаларни супуриб ўйларга жой килинглар», деди дадам. Ўй тўридага кўрлача устидаги ўйрекланган чакалоқни кўриб ёнига бордим. Чакалоқ қошлари чимирлигидан кўйи, лабини қимити ухлаб ётариғидан гўё. «Ўкамни кўмамизизлар, мен ҳозир уни ўйтотаман, онам келса нима деймиз?», деб бўзлаганча келдим.

Ўзининг иссиқ кунларида бир укам касал бўлиб келди. Иссики тушмаганидан касалонага олиб кетишиди. Бир-икун кун даволанинг ахволи баттар оғирлашиди. Ои ҳомшода укамни багрига босиб ўйга кириб келган онам, акамга «Бор болам, қора толнинг эрта пишадиган чилги узумнинг баргидан ола кел», деди. Кейин иссики кўтирилиб алаҳисар өтган укамнинг елкаларига союв, сувда ювилган тол ва ток баргларини ўради. Бу мулажани эрталабгача бир-икк

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг «Дўрмон» ижод бигода Наврўз байрами багишиланган шодиёналар ижод ахлига туганмас илҳом бахш этди.

Наврўзда қилинган типлаклар йилга татииди, деган гап бежиз айтилмаган. Бугун барчанинг тилига — юртимиз тинч-осуда бўлсин, ҳалқимиз фаровонлиги ортиб бора-версин! «Дўрмон» ижод бигода кенг нишонланган Наврўз байрамига атокли адиблар, шоирлар, драматурглар, танқидчилар ва бошقا меҳмонлар ташриф буюридилар. Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси, Ўзбекистон ҳалқ ёзувчиси Мухаммад Али барчани байрам билан кутлар экан, шундай деди:

ДўРМОНДА НАВРўЗ БАЙРАМИ

— Мұхтарам Юртбошимиз Наврўз умумхалқ байрамида таъкидларидек, «Наврўзи олам барчамиз учун неча минг йиллик тарихга эга, илдизлари «Авесто» даврида пайдо бўлган, қадимий, асл милий, ҳар қандай сиёсатидан ўйрар, кечча ва қундуз тенг келдиган шарқона янги йил бўлиб, эл-юртимиз табиатига, онгу тафаккури, қалб-шурурга чукур сингиб кетган энг севимли, энг гўзлар бахор байрамидир». Президентимиз айтилгандек, фаронларимизни баркамол килиб тарбиялаш ва юяга етказиш, уларни тинч ва фаровон кунларимизни, мустакиллигимизни бебаҳо неъматлари қадriga етишида даъват этиш ёзувчи-шиоirlаримизнинг бугунги дол зарб ижтимоий вазифаси хисобланади. Мустакиллигимизнинг 25 йиллигига, ёшларимизнинг маънавиятини ривожлантириша, Ватанимизнинг қалиягига дахлор «Ким эдиги бўлиб, келижаҳса қандай юксак марраларни эгаллашизимиз керак» сингари тадбирларда ижодкорларининг фоилишида этишини ҳам жуда зарур деб ўйлаймиз.

Сўзга чиқкан адиблар соубиқ мустабид тузум даврида Наврўз байрами йўқура чиқарилгани, юртимиз мустакиллиги йилларидан милий қадриятларимиз том мазнода кадр топёттган тҳаддида атрофлича сўя юритидилар.

Байрам муносабати билан кекса оқсоқолларни ва ўсиб келётганни ўйларни разбатлантириши ҳалқимизнинг эзгу удумларидан бири. Шу одатга кўра, бу йил тавалдининг 80 йиллигини нишонланётган шорир ва таржими Миразиз Аъзам ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг Фаҳри ёрлиги билан мукофотланди.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзолигига янги қабул қилинган ижодкорлар Эркин Махмадалиев, Бахтиёр Хайдаров, Шермурад Субхонов, Зуҳра Эшонкулова, Шоди Отамуродова уюшманинг аъзолига гувононмалари топширилди.

Бахор неъматлари бўлмиш сумалак, кўк сомса ва бошқа тансик тоамлор дастурхонга янада файз киритди. Мир Алишер Навоийнинг рус тилидаги «Сакровищница мыслей» китоби меҳмонларга ажойиб байрам совғаси бўлди.

Даврада ўқилган Наврўзи тараанум этиувчи шеърлар, дилрабо кўй-қўшилар дилларга сурур бахш этди.

Улуғбек УСМОНОВ

ган кўл бойлангани билан яхши бўлиб колмайди. Дори-дармон олишингиз керак. Боламиз юргонда юриб, юргурдана юргуранимиз учун бешикаст катта қилид. Сиз ҳам ҳушёр бўлинг. Кўн сўкссанги бети, урсангиз эти қотади. Мехри қочади...

Улар кетгач, онамнинг юзига қарайман. Боласининг кўлини боғлаша бир парча мато кўтариб келмаган аёлни ёзигримди. Ярим тунда сув иситиб, тухумнинг саригидан дори тайёрлаб, жони ҳалак бўлиб турган бўлса ҳам бир оғиз миннат қилмади, малол олмади. Эртасига кун бўйи ўша болани эсладилар. Мушкули осон бўлсин деб, дуо қилди.

Бир куни онам иккى тандир нонни ёпиб, дастурхон устига ўйиб кўйди-да, бомбо ва энамни кўргани кетди. Укаларимни ётаклаб кетаётган онам, «Кечки овқатни кечга кўшилкни туманга, туманини вилюят марказига боғла бурадиган катта йўлга бир неча маротаба бориб келарди. Кейин бирдан гойиб бўлиб қолар, ҳафта-ўн кун, ой ўтиб пайдо бўларди. Орадан янчайт ўтиб кун ўтиб шу ахвол. Елкасида йўлтурва, кишлого бекат — бекату кишлого орасида қатнагани-қатнаган. Ҳайрон бўлганимдан, унинг ишларига тушунмай сўрайман:

Нурилла ЧОРИЕВ,

«Шашлик» журнали бош мухаррир ўринбосари:

ТИНЧ ХОНДОН, БУТ НАСИБА

Сарсон одам

Буд одамни елкасида йўлтурваси билан кўрардим: гоҳ қишлоқдан чиқиб кетаётганини, гоҳ кириб келётганини... Эрталаб чиқса то тушгача, тушда чиқса кечга кўшилкни туманга, туманини вилюят марказига боғла бурадиган катта йўлга бир неча маротаба бориб келарди. Кейин бирдан гойиб бўлиб қолар, ҳафта-ўн кун, ой ўтиб пайдо бўларди. Орадан янчайт ўтиб кун ўтиб шу ахвол. Елкасида йўлтурва, кишлого бекат — бекату кишлого орасида қатнагани-қатнаган. Ҳайрон бўлганимдан, унинг ишларига тушунмай сўрайман:

— Ота ана у ким эди?

— Гапга етар одам!

Ой ёғасусидা

Онам синглим билан менинг эргаштириб йўлга чиқди. Мен тупроқ чангитиб юргураман. Синглим эса онамга эргаштириб юралмай юйлайди. Ортимдан:

— Аста-аста, — деб койдийи онам.

Тушдан кейин идишларни юваб, нонни сандижага солиб кўй», деб тайинлади.

Тайтил вақти кенг кўчамиз иккى тарафига ишкаги билаларни юйилган, футбол майдонига айланади. Онам кетгач, оила хукмронлигини кўлга олган акам менга «Помидор терри чиқин»-да, шакароб килинг. Тогорада бўлсин», деди. Шакаробни ейиш учун иккى азъолни барча овариди.

Тушдан кейин идишларни юваб, нонни сандижага солиб кўй», деб тайинлади.

Болаларни юйилган пайдайтда онам ўйга қайди.

Бўлганинг воеҳани тўлиб-тошиб гапириб бердим. Онамнинг акаларимга танбех беришини кутган эдим. Онам менни ёнига чорлаб:

— Болам, секирок гапириб, кўшиларни ёштасида нима деймиз?

— Ўйтагиб чиқдим, ҳафсаласи йўк, ҳозирги ёшлар эринишиди. Ахир тухумидан жўха очириб, кисматига шерик бўлганимиздан кейин, тил-забони йўк, бу кутилашларни тафсизларга меҳр кўрсатмасак, Ҳудонинг олдида:

— Болаларни юйилган пайдайтда онам ўйга қайди.

ЖАҢНАТМАКОҚ ҲЗБЕКИСТОНИМ!

Ифтихор ва эҳтиром

Семён ГУТГАРЦ

ТАҚДИРИМ ТОШКЕНТ

Эшонлар ҳайқириб жўнаб кетмоқда
Шарққа,
Болалигмин олиб учар номаълум ёқа.
Шарқда бир ўлка бормиши,
турармиш кўш балқиб,
Пичирлайман: Хайр, Киев! —
видомиди бу балки!..

Бешафқат вақт бизлардан аяганди
шоддигин,
Лекин Тошкент баҳши этди меҳрини
ҳам борлигин.
Болалар шовқининг тўлғанди кичик ҳовли,
Тандироннинг ҳиллари ёдмада ҳали-ҳали.

Сунг... улгайиб Днепр кенгликларини кўрдим,
Лек дилда Ўрда, Анҳор билан
сұхбатлар курдим.

Владимир КУЗНЕЦОВ

УЛУФ ШАҲАРЛАР

Уч улуф шаҳар бор дунёйи дунда,
Улар — кўз кувончи, завқ эрур дилла.
Ер юзи ҳайратда жим бокар унга —
Самарқанд, Бухоро ва яна Хива!

Хар нақшла асрлар намоён бўлар,
Истебъод, меҳнат ва ижод музассам.
Хар бир гишт муқаддас тарихдан сўйлар,
Жим тинглаб тургандай осмон-фалак ҳам.

Шаҳарлар викорли, шону шукухлар,
Инсон бажарганини бу аъло ишни?..
Бобо тарих ўзи яхшироқ билар,
Қаерда, нимани, қачон куришни.

Балки янгиланар юлдуз, бурж, фалак,
Ё сафи ўзгарар сайдерларнинг.
Лек ёрқин юлдузи мангу турражак
Хиваю Бухоро, Самарқандларнинг.

В.КУЗНЕЦОВ 1947 ўили туғилган. 1971
ийл Россиядаги физико-техника институтини
тамомлаган. Ўзбекистон — ҳақида
“Мўжизалар буржиди” ва “Севаман”
сингари шеърий тўпламларининг муаллифи.

Станислав КОЛМАКОВ

ТАНДИРНОН

Ўзбегимнинг иони, яни тандирон
Мўжизалар ичра мўъжиза, аъло!
Ушогин ҳам ерга тушимрай асло
Оғизмга соламан, ширин, қадрон!

Шунчалар ширинки, юшқош ҳушбўй ис,
Тишласанг, оғзингда эриб кетар, бас.
Уни табаррук деб айтишмас бежиз,
Немъатлар ичра ҳам ўрни муқаддас.

Ҳеч ким пичоқ тикиб озор бермайди,
Тишлаб ҳам узмаслар ундан бир бўлак.
Авайлаб ушатар, меҳмон ҳурмати,
Меҳмон ҳам кўшқуллаб тутмоғи керак.

Жон каби юшмоқдир ноннинг теграси,
Ўргаси қисирлаб синади осон.

Кўрдим минг хил шаҳарлар —
озодаю саришта,
Аммо фақат Тошкентта бошлар
мени ҳар ришига.

Тошкентдан олисласам ўртайди
мени ҳижрон,
«Қачон етиб бораарман?» —
ўтда қоврилади жон.
Фақаттана мен эмас, улкан мамлакат ҳар вақт
Тошкентнинг хурмат,
мехрин ёдда тутади, албат.

Оддий бир хонадоннинг уйидаги болалар,
Қандай эсдан чиқарсан урун даврини улар?
Менсиз жўнайверсинилар поездлар
гарбга томон.
Мангу шахрим, сен билан мен биргаман
ҳар қачон!

С.ГУТГАРЦ (Самуил Хаимович) 1938
ийли Киевда туғилган. 1941 йилда
эвакуация қилинган. 1946 йилдан бўён
Тошкентда яшайди. Муҳандис-
самолётсоз. Шоир, ёзувчи, сцена-
рийнавис.

Валерий КАЗАНЖАНЦ

МЕНИНГ ҲЗБЕКИСТОНИМ!

Хар томчининг шаклу шамойили бор,
Тақдири бор, қиласар вазифаси ҳам.
Хар нигоҳ ва ҳар бир нафасда тақор
Замона шиддати, ранги мужассам.

Мана, ийлар ўтди, қадим ва улув
Мамлакат ўйл топди дунёлар ора.
Покиза нурлардан келажак ёру,
Зерки, нур билмас чеку чегара.

Омон бўл, мустақил Ватанин менинг,
Яйра, эй табиат, чирой оч яна.
Боқий давом этсии тантаналарнинг,
Улув Мустақиллик, эзгу тарона!

Нафас, эзгу умид, пок севги аҳли,
Ўз ўйлингни излаш эркинлиги ҳам,

Людмила ОРЛОВА

ШАФТОЛИ

Шафтоли гуллади. Қийғос гуллади.
Қайларгандир елип боргим келади.
Адирларга кетсан, ташвишдан йирок,
Боғда шафтолилар гуллаётган чоқ.

Кўз ёшлар қуриди. Битди гина, кек —
Худди бир азиз дўст келип қолгандек.
Осмон пок, ўйлаган ўйларим ҳам пок,
Боғда шафтолилар гуллаётган чоқ.

Кундузлар чарогон. Ҳаёт фаровон.
Ҳадемай болалар кезади шодон.
Дунё рангин яна, яна шод-кувион,
Боғда шафтолилар гуллаётган чоқ.

Л.ОРЛОВА 1947 ўили Ингушетияда
туғилган. Москвадаги М.Ломоносов
номидаги университетни тамомлаб,
“Рабочая трибуна”, “Правда Востока”,
“Торговая газета” нациларида Марказий
Оссиё бўйича мухабир бўлиб ишлаган.

Мекембой УМАРОВ

ЭПЛАР ТИЛАГИ

(Бу терма шеър Тошкент шаҳрида улуг
қозоқ шоири Абай Қўнбоевининг ҳайкални
ўрнатилиши муносабати билан ёзилган)

Яхшиликка боғлардинг ҳар бир кунни,
Чечанликда ўтказмай сен ҳеч кимни.
«Ҳушёрлиг эчиллик, тадбиркорлик —
Барি бор!» — деб мақтардинг ўзбегинни.

Улув иш — денгиз ошмоқ, тоғ ошмоқ ҳам.
Ёвники — ёқалашмоқ, довлашмоқ ҳам.
Ганинг рост, донишмандим, оғайнининг
Бир-бири-ла шаҳри ҳам ёвламаган.

Кент далада қозорим тинмай кезди,
Топилган бир яхшини мингдай сезди.
«Ўзбекнинг бўйлайдиган хунари йўқ»,
Сендан бурун ким айтган бундай сўзин?

Юрганинг йўқ тог-тошини узоқ ошиб,
Қазигуртдан тушгансан уз бор ошиб.
Амир Темур баҳодир, Навоий ҳам
Туар, ана, ўзингта кучоқ очиб.

Вақт — шамол, кимса йўқдир ўтса ундан,
Орзу шул: юксалайлик ўнгдан, сўлдан.
Юргбошимиз нурли сўз айтди топиб:
“Карсак ҳам чиқади, — деб, — икки қўлдан”.

Халойиқ шод яйраса — ким чидайди?
Табиат ҳам заминни қамчилади.
Юргбошилар айтганди кутлуғ тилак,
Оқ ёғирлар қувониб томчилади.

Ҳар кимнинг баҳти ерда ёниб юрсин,
Ҳар ким ўз насифасин топиб юрсин.
Навоий ҳам Остонага борганида,
Оллохонинг нури кўкдан ёғиб турсин.

Зўрдан кўриб, кечаги тўрдан кўриб,
Сариорқага қиронлар тўлған қўни.
Не баҳтири бу — Навоий Остонага
Турса агар Қозоққа кўргон бўлиб!

Вячеслав ЛИ

ЮРДОШЛАРИМ

Юрдошларим, сизга баҳт, омад
Тонг уйонди бутун ҳам эрта,
Осенм қўм-куни.

Дунё чарогон.
Ҳаловат бор ҳув далаларда,
Чўққиларни кўз-кўзлар Чимён.

Сув оқади қўшилар куйлаб,
Мажнунготоллар силкимида шод.

Шаҳар қишилек, водийлар бўйлаб,
Ороланар энг гўзлар ҳаёт.

Ерга соя тўшайди чинор,
Бу меҳрин замин қиляр ҳис.

Агар қалбда пок ҳисларки бор,
Демак, биз ҳам инсон эканмиз.

Шукрон бор борлиқ тилида,
Ҳар қадамда ҳётдан мастилик.

Мумкини бу ўзбек элида
Яшаб турб, баҳти бўлмаслик!

Севдикми шу Ватанин магар,
Саклагаймиз хурмат, садоқат.

Тинч бўлинг, эй тантад одаллар,
Юрдошларим, сизга баҳт, омад!

В.ЛИ 1944 ўили Тошкент вилоятининг Юқори Чирчиқ туманида туғилган. Ўзбекистон Корейс маданий марказлари Асоциацияси ёзувчилар ва журналистлар шўбаси бошлиги. Ўзбекистонда “Вақт япроқлари” шеърий тўплами нашр қилинган.

Биз — минг-минглаб етим, она деб тутдик,
Шу юрт паноҳ бўлиб берди меҳр, ион!

Эмишки, Ер шари китнинг бошида
Чайқалиб турармиш...
Эҳ, мен куляман:
Аммо меҳр-мурувватта суюниб, ҳа-ҳа,

Тинч-сокин тургани аниқ биламан.
Изгиринда, қорда, рутубатларда
Ер шари тинч-омон турган бўлса, бас.

Бунга бос — меҳру мурувватлардан
Куч олиб яшар Ер мангу, муқаддас!

В.КУДРЯВЦЕВ 1936 йилда туғилган.
1950-1953 йилларда Мехрибонлик уйидаги
тарбияланган. Ўзбекистонда “Булок” адабий-
ижодий бирлашмасининг аъзоси.

Музаффар Аҳмад таржималари

ди. «Дорогой Ги, приезжай пожалуйста. Миль москвич оставил у меня русскую водку. Вильям. Сегодня мне справляется пятьдесят лет...»

— О, Бобур, эшитдинги?

Худди шундай деган... «Миль москвич» Тургенев бўлса керак?

— Ха, — дедим. — Холбукси у шундай олам танийдиган ёзувчи бўлган. «Бовари хоним»ни ёзган... Шукрат ака, улар тамини билишмас экан... Кола-

верса, Флоберинг ўзи шунақа — холис, мағрур бир инсон ўтган экан. Лекин, кечирасиш, Шукрат ака, мен уларга тақлид килганим йўқ. Ўзим, ўзим уламан: элликка кирдим, нишонласам, деб юргандан кўра, ўзимни бўғиг...

— Бас, бас! — Шукрат ака бир зум сукутга толиб турдилар-да, лаблари алланечук учиб, мени яна қучдилар.

— Омон бўй! Лекин бундай яхлит санааларни яширма. Унда яна сени излаб келишимга тўғри келади...

Шукрат ака яна мошинга ўтирилар. Бобуржон хайдаб кетди. Мен сарпони очиб, кўлтиқлаб, пайхон бўлган да-

рахтзорга кирдим. Ўғлим донг қотиб турарди. «Ким у, ада?» деб сўради.

«Қўяънер», дедим. Кейин шошиб, у инсоннинг кимлигини туширила кетдим.

— Жа, қизиқ-е, — деди уям. — Фалати

еканлар... Сиз у кишига бирон нарса кийдирувмидингиз?

— Бачкана бўйла!

Кейин букичайган шафтоли томигига ўтиридим. Ҳеч ўрнимдан тургим келмас эди. Кун исис, чигирталар чирриллайди. Лекин мен буни сезмас, чунки бошқа бир фароғат оғушида эдим: бу фароғат масканини таърифлаб бўлмайди. У соя-салқин бор ҳам эмас. Ана шундай борни салқинрек, ҳар гиёхи, ҳар кўкчалини тилли-забони, осмони ҳам, тупроги ҳам меҳрга йўғилган бир ажаб-афсонавий маскан эдиси, шундай ҳолатга ҳам тушни мумкинлигини биринчи марта ҳис этишим эди.

Меҳр, қадр, сенга шараф-шон бўйсин! Сизлар чиқиб келган калб эгази то абад барҳаёт бўлсин!

Адабининг “Ай, Шукрат акам-а...” номли эссеидан олинди

ОДАМИЙЛИК БОФИ

бўлдинг, — дедилар. Кейин кўлларини очидилар. — Обрўли адаб бўй, Шукржон! Ҳеч кимга нормадлик қимла. Үндайлардан коч... Билгингки, сен ўзбек ё

Киночилар уйи ҳамда Алишер Навоий номидаги Санъат саройида "Хазонрезги" бадий филмининг тақдимоти бўлиб ўтди. Режиссёр Зулфиқор Мусоқовнинг янги асари томошабин умидларини қанчалик оқлади? Мулоҳазаларимиз ана шу ҳақда.

Фильм афғон аёлининг "Лаънати уруш қачон тугаркин?" деган сўзлари билан бошланади. Унинг серкепчи чарос кўзлариди савол, тоvuшида мунг. Йирик планда оғир кисматига йўлиқкан эр-хотинларни кўрамиз... "Буни мен ҳам билмайман. Сени Оллоҳга топширдим." Эркак кўлида курол кадрдан узоқлашаркан, аёлнинг опок, латиф чехраси қамоқ панжарасини ёдга солувчи сиёҳранг чодра ичига яширинади... Кўп ўтмай осуда тоғлар ора-

ОДДИЙЛИККА ЎГРИЛГАН САМИМИЙЛИК

сида ўқ овози, яна бирордан сўнг ўзбек аскарининг аламли хайкириги олами тутади...

Фильм экспозицияси ҳужжати асар каби мусиқий безаксиз, табии интэршумда бош қаҳрамон Курбоннинг "афғон" хотириларидан ҳикоя қиласди. Гарчи илк кадрлардаги чехралар фильм фабуласида умуман иштирок этмасда, йирик планнага томошабин диккати алоҳида жалб этилишида режиссёрғояси яширганини томошава давомида англаймиз.

З.Мусоқовнинг муаллифлик услубига хос киска диалогларга чукур маъною юллаш хусусияти "Хазонрезги"да ҳам устун. Эпизодлардаги ҳар бир ахборот аниқ ва тугаллиги, юкори визуалиги, юморга йўргилган лавҳаларга бойлиги билан асосий ғоз мазмунидан ўтибор узилмаслигини таъминлайди. Драматик лавҳалар қанчалик кескин тус олса, унга қарама-қарши юмор ўзинчалик, вазиятини юмшатмоқи бўлади.

Сирни телефон кўнгироги (актёр Баҳтиёр Раҳимов) оила бошликларининг қайфиятини бузиши баробарида, дастурхондаги ёқтирган тайёр таоми ўрнига рафиқасига жаҳл килиб консервни ўз бераб ошига уринаётган, кейинроқ обёк остидаги супургини даст кўчага улоқтириб, бироннинг бошини ёрай дегани Курбоннинг бадфөълигини оширса, томошабинда табассум ўйготиб, образга қизиқиши кучайтиради. Сирнинг калити топилгунга қадар Курбоннинг тонганди шомгача босиб ўтган ҳаракат чизигидаги унга рубарў келган "бўйи паст, боши кал" Кутбиддинжон ҳам (синглиси Шахлога ошиқ йигит), оиласи бўла ўтирик иккинчи хотин орзуидан ёнган бойчучча тадбиркор ҳам, Рустамнинг собиқ хотини юва бошқалар ҳам моҳиятта етишини оркага сурадилар, лекин томошабин зерикмайди. Улар-

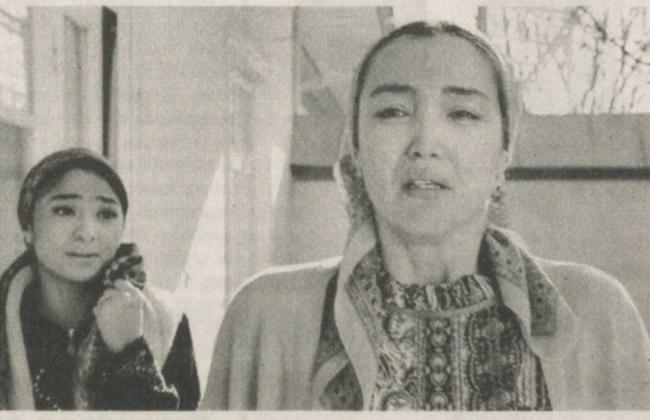
ЁШЛИК БАҲОРИ

Пойтахтимизда мустақиллигимизнинг 25 йўлигига бағишланган "Ўзбекистон тасвири" ва амалий санъати фестивали" бошланди. Бадий академиянинг кўргазмалар залида турли вазирликлар, ижодий ва жамоат ташкилотлари, мамлакатимизда фаoliyat кўрсатадиган хорижий дипломатик корпуш вакиллари, таникли мусавиirlар, уста-хунармандлар, ҳайкаларошлар, олий ўкув юртлари профессор-ўқитувчилари, таълаб-ёшлар иштирокида фестивалнинг очилиши маросими бўлиб ўтди.

Тадбир очилишида сўзга чиқсан Бадий академия раиси Акмал Нуриддинов ва бошқалар мамлакатимиз Президенти ражнамолигига тасвирий санъат ва маданиятизмизни изилдиривожлантириш, унинг авлоддан-авлодга ўтиб келаётган анъаналарини асрар-авайлаш ҳамда янада равнан, топлишига алоҳида ўтибор каратилётганини, бугунги кунда қилинаётган барча ишлар ёш ишодкорларнинг камоли, уларнинг ёруғ келажигига хизмат килишини таъкидлади.

Маданият ва спорт ишлари, Ташки ишлар, Олий ва ўрта-маҳсус, Молия, Соғлики саклаш ва зирликлари, "Ўзбекино" Миллий агентлиги, Тошкент шаҳар ҳокимлиги ва бошқа ташкилотлар ҳамкорлигига ташкил этилган фестивал пойтахтимизнинг барча кўргазма залларида, музейларда, олий ўкув юртлари, коллежлар ва бошқа санъат масканларида давом этди.

Фестивал доирасида ўтказилган "Энг яхши ўкув муассасаси",

Шахсий мулоҳаза

май, Лола билан Курбоннинг ҳаракати, гапириш усули, хулас ўзлиги, ўзига хослиги сақланган кадрларда қўринади. Актёрлар: Баҳтиёр Раҳимов (Курбон), Баҳридин Абдуллаев (Курбоннинг ўшлиги), Феруза Саидова (Лола), Хушнуро Ҳожимуротовнинг (Лоланинг ўшлигини) ижро техникасида режиссёрнинг дастхати сезилишига қарамай, янги киёфаларнинг бош ролларга жалб этилган "Хазонрезги"нинг ижтимоий ҳаққонлигигини янада оширганини таъкидлаш жоиз.

Баҳтиёр Раҳимов ва Баҳридин Абдуллаев ижросидаги Курбон образи бир-бирини тўлдиради. Шубҳали телефон кўнгироги сабаби ўслишган Курбон аканининн холати рафиқасига бўлган чекисиз рашикни ифодаласа, ёш ва ҳуркак Лолага "Ҳакиқий эркак битта гапиради. Одам ҳар бир сўзи учун жавоб берши керак... Севаман сени", дея дил изҳорини билдираётган Курбоннинг ҳаяни ўзига бўлган ишончини оширади. Сокин ритмда, дабдабдан ҳоли, кечинмалар ортиқча таъкидламаган мұҳаббатнинг кинематографик тасвирий ифодасида покизи хисларнинг, оддийлик йўргилган самимийликнинг тантанаси намоён.

Ўтибор берилса, мұхаббат туйғуси ҳар бир

эпизодда ҳикоя қилинади. Тонгда ҳовлини сурупрағтан келинчак ёнида пакир кўтариб турган кўёвдан тортиб, ўлим тушагида ётган Рустамгача, Шахлога кўнгил кўйган Кутбиддинжону сабиқ журналист устагача ҳар бирининг ўз мұхаббат тарихи бор ва ҳар бирининг руҳи тағиғига улар лойик ёки лойик эмаслигига кафолатди.

Фильмда янги чехралар билан бирга режиссёр севган ва ҳамиша ишонадиган актёрлардан Мунаввара Абдуллаева, Хайрулла Сайдиев (Курбоннинг ота-оналари), Шахзода Матчинова, Бобур Ўйдошевга фамигин охангана күнвон ноталарни кўшиш вазифаси юқлатигандек. Гўё ҳаёт яхшилик ва ёмонлик билан, меҳр ва ҳар билин, кўз ёши ва куғли билан ёнма-ёнлигига яна бир бор ургу берилган-дек... Ўйлангана бир йил бўлган ўйлигинг "соғлигидан" ташвишланиб тунда пойлокчилик кўлган ота-онанинг ҳолати ҳам ачинарли, ҳам куғлиги.

Уруш қачон ва қаерда бўлмасин, беҳисоб курбонлар кетлиради. Ўлимга юзма-из келганилар ҳам, уни доғда қолдиргандар ҳам, барибир, уруш курбонидирлар. Шунинг учун ҳам сценарий муаллифи ўз қаҳрамонига Курбон исмими берган. ("Ватан" филмида ҳам бош қаҳрамон Курбон эди...) Лекин фильм бу ҳақда эмас, урушининг даҳшати ўч ҳакон унтилмаслигидар. Асосий мақсад нафақат собик "афғончilar"нинг аччиқ кисматини тушунишга чакириш, айни дамларда Шомда кечётган урушнинг маъносизлигини таъкидлашдир. Мана нима учун режиссёр ағонистонлик эр-хотинларни объективга қаратиб "Лаънати уруш қачон тугаркин?" саволини бутун дунёга, инсонни "Дилбарим" соютисини тилга олишимиз мумкин.

Томоша давомида нисбатан йирик планлар беҳисоблиги таажжу бўйғотди. Бундай телевизион услуг операторнинг тасвирий ечимими ёки режиссёрнинг гоёвия мақсадиданмикин? Аслида пост-новакчи оператор учун ҳам, рассом учун ҳам йирик планларни суратга олишининг ўзгармас темир қонуни йўқ. Шуниси аникки, образгат катта юк берилган, асарнинг авх нуктаси, режиссёрнинг олий мақсади ёртилган кадрлардагина йирик планлар мұхим ахамият касб этиади. "Хазонрезги"-да ҳар бир образнинг юзи, сўзи, ҳаракати, ижроси ёдда колади. Бош қаҳрамон эса эпизодик образлар қаторида "улардан бирни" бўлиб қолгандек туолади. Эҳтимол, шу йўл билан режиссёр "Хар бир инсон ўз ҳаётининг бош қаҳрамони. Мен учун ўзи-зодик ёки бош рол тушунчasi йўқ", демокидир? Шунинг учун ҳам табиат манзаралари, интэрьер каби ташки мухитга, айрим деталларга катта юк берилмагандир...

"Хазонрезги" фильми ижодкорлари томошабиннинг умидларини олгаганига ишонамиз. Режиссёр атрофида бирлашган жамоага ижодий режаларининг хамишига тўқис амалга ошишини тилаймиз.

Шоҳида ЭШОНБОЕВА, киношунус

лан машғул бўлдилар. Ўзбекистон ҳалқ рассоми Жавлон Умарбеков талабалар куршовида оли матога манзара чизиши ассоцияда маҳорат дарси ўтиб берди. Ҳаммаёк ямъяшил, кўёз нур сочб турбиди. Энг мұхими — тинчлик. Тинчликка ўч нима етмайди-да. Ёнларниң кўзларида умид ва ишонч бор. Баҳор ёшлар билан янада яшариб кетди.

Боғ чеккасида ҷархайланяпти. Лойдан ажойиб шакллар пайдо бўлмоқда. "Қўзанинг чиройли чиқиши лойга боғликини ёки кулолганими?" деб савол берамиш.

Чархни меҳр билан айлантираётган Республика Дизайн коллежи талабаларни Мирабbos Махмудов ва Озодбек Эшпўлатов бир овоздан "Асосан кулолга боғлик", деб жавоб беришади.

Хафталик давомида бўлиб ўтган "Санъат ва санъатшунуслик ёшлар нигоҳида", "Ўзбекистон замонавий музейларининг долзарб муммомлари ва ривожланиш тенденциялари" каби анжуманлар кизғин баҳс-мунозараларга бой бўлди. Ҳалқаро Маданият карвонсаройида эса графика, миниатюра, хаттолик санъатига доир экспонатларни намойиш этилди. Ўзбекистон давлат Санъат музейида очилган Акмал Икромжоновнинг кўргазмаси томошабинлар билан гавзум бўлди. Фестивалда мунтазам иштирок этиб келаётган Республика ихтисослаштирилган санъат мактаб-интернати ўқувчилири ва ўқитувчилар кўргазмасининг тақдимоти ва концерти тадбирга ўзгача файз багишилади.

Бугун иштирокчиларга соврин ва дипломларни тантанали топшириш маросими билан фестивал яқунланади.

Сарвара КОСИМОВА

КЎНГИЛ НАВОЛАРИ

Элни ардокласанг, эл сени ардоклайди, она ўртни севсанг, Ватан, ватандошларинг сени севади. Ўзбекистон ҳалқ шоири Ҳусниддин Шарипов мана шундай элни севувчи ва қуйловчи, ҳалқнинг хурмат-эътиборига сазовор бўлган инсонлардан бири эди.

Ҳусниддин аканинг ижодий фаолияти билан кўйиллардан бўён танишман, Шоирнинг "Кўнгил буоргани", "Мен сизга айтсан", "Достонлар" "Ёр истаб" каби қатор тўпламларидан ўрин олган шеърлари Ватан, Она ўртнинг сўлим гўшаларини тасвирилаши, бетакор кирраларини очиб берши, қалға яқинлиги, адамларнинг ички оламини "нозик торларда" кўйлаши, севгимуҳаббатни мадҳ этиши билан эътибори жалб этиади. Шоир қайси мавзуга муројат этмасин, уларнинг барчасини худдики ўзингизда хис таётганда бўлаласиз. У фазорк парвозидан ҳам, дехқон меҳнатидан ҳам, аёл қалби гўзллигидан ҳам бирдай завқ олади. Ҳолат ва руҳийатидан ифодасида аниқликни, тилда лутғни, қалба гўзлакликни севади.

Ҳ.Шарипов шеърлари асосида таникли композиторлар Мардон Насимов, Бахрулло Лутфулаев, Аинор Назаров ва бошқалар ўзларининг сара вокал асарларини яратганлар, кўпгина бўлганлар. Мисол тақиасида шоир шеърларига ёзилган қўшикларни кўйла, муҳлислар олқишига сазовор "Дилбарим" соютисини тилга олишимиз мумкин.

Ўзин Ҳусниддин аканинг "Ифтихор" шеърига Аинор Назаров кўй басталаган кўшикни севиб кўйлайди. Ўзбекистон мустақиллигининг илк йилларида юратилган бу қўшик ижро репертуаридан мустаҳкам ўрин олган. Уни шогигрларимга ҳам ўргатаман. Бу қўшида барқ уриб турган Ватан хисси, Ўзбекистон Байроғи, давлат Герби ва Конституцияга берилган таърифидан таъсиф ҳар қандай одамда фурур учун таътих ўйғотади. Олиқаноб, камтарин инсон, қалби меҳр ва садоқатга тўла Ҳусниддин ака сўнмас асарлари билан санъат аҳлини ҳам илхомлантириб келган. Бундан кейин ҳам шоирнинг бой ижодий мероси келажак авлод томонидан сара қўшиқи ва ашуалар яратилишига сабаб бўлади, деб ўйлайди.

Муяссар РАЗЗОКОВА,
Ўзбекистон ҳалқ артисти

Яхшидан боф

Ёрим менинг боғбон бўлиб,
Яшиабди юрт бўстон бўлиб,
Дилбар, бугун меҳмон бўлиб,
Ё сиз келинг,
Ё мен борай.

Ёр олмаси тотли экан,
Ё соваси шодлик экан,
Соҳибжамол, шириксуҳан,
Ё сиз келинг,
Ё мен борай.

Соғиндим, эй гул юзли ёр,
Ё сиз келинг,
Ё мен борай.
Бўлмайлик асло интизор,
Ё сиз келинг,
Ё мен борай.

СЕВМАСДАН БЎЛУРМИ...

Оқ шохи кўйлаги ҳиллирар елда,
Тим-қора сочлари тўлғанар белла.

Саҳнада турарди булоқдай жўшиб,
Лаъли лабларидан учарди қўшиқ:

"Пахтазор лочини — севганим, бахтим
Менга юрагини айлабди тақдим.
Кувониб ёримдан сўрайман ҳар кун:
— Айт-чи, не хислатим айлади мафтун?"

Бир олам завқ эмб ширин сўзидан,
Оҳиста сўрадим қизининг ўзидан:

— Юзингда барқ ургач минг баҳор ҳусин,
Севмасдан бўлурми сенингдек қизни?</p

Китоб миълатининг акл кўзини ёритувчи офтобдор!

ГАФУР ГУЛОМ НОМИДАГИ
НАШРИЁТ-МАТБАА ИЖОДИЙ УЙИ

*Сизга тақдим этилаётган ўзбек
ва жаҳон адабийтининг энг сара наимуналиғидан
дахроманд бўлинг.*

Мурокат учун манзил: 100128, Тошкент ш., Либзак кўчаси, 86 уй.
Телефонлар: (+99871) 241-83-29, (+99893) 791-00-70, (+99893) 195-42-42
www.ggit.uz E-mail: info@ggit.uz

Макалалар сориғифонлини. Хикматни мисоли.

"МУНИР ИШҚ"

Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси аъзоси Асрор Мўмин шеърий, насрый ва таржими асарлари орқали китобхонларга яхши таниш. Якинда шоирнинг "Мунир ишқ" номли тўплами "Давр пресс" нашриётида чоп этилди. Туркум шеърлар, достонлар, тўртлик ва саккизликлар, шунингдек, Кайсан Куллиев, Расул Ҳамзатов, Роберт Рождественский, Давид Куфутинов, Николай Добронравов сингари таники шоирлар ижодидан кираган таржималари жамланган ушбу тўплами музаллифнинг кўп йилини ижодий меҳнати маҳсулни дейиш мумкин. "Шеърда ҳикмат бор!", "Ватан - муқаддас", "Давру даврондан гапир" сингари туркumlarda тартиб берилган шеърларга она диг’ра бўлган чексиз меҳр-муҳаббат, тинчлик ва осойишилтиленинг шукронаси сингdirilgan. "Кайдасан, йигирма беш ўйим?", "Ишқ, ифори" сингари фаслларда юракни тўлклиниантирган, бетакор хис туйгуларга ошно қалбнинг орзу ва армонларига гувоҳ бўласиз.

"Мен — дарахтман" деб кўйлаган шоирнинг япроқлари — шеърларидан ҳамишия яшнамолик орасуси, қайноқ ҳаёт нафаси уфориб туради. Тўплам мутоласига киришган китобон лирик қаҳрамонинг согинчу ташвишларнинг тўлқинларида чайкалиб, ширин орзумидларга берилган навосоз кўнгли билан яқиндан танишиади, ёник ва тараннуми жозибали дил розига ҳамнафас бўлади.

Вазира ИБРОХИМОВА

Янги нашрлар**ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАР УЮШМАСИ ВА "ИХОД" ЖАМОАТ ФОНДИ МАТБАА ВА
НОШИРЛИК КОРХОНАЛАРИ ТОМОНИДАН ИХОД ФОНДИГА ЭЛЕКТРОН ҲИСОБОТЛАРНИ
ЖЎНАТИШ ДАСТУРНИНГ ИШЛАБ ЧИҚИШ БЎЙИЧА ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:**

Танлов бўйича таклифлар эълон чиқсан кундан бошлаб 1 ҳафта давомида қабул қилинади.

**ТАНЛОВГА КҮЙИДАГИ ХУЖОЖАТЛАР ТАҚДИМ
ЭТИЛИШИ ШАРТ:**

1. Электрон дастурлар ишлаб чиқаришни амалга ошириш хукуқини берувчи лицензия (рухсатнома) нусхаси.

2. Картотека қарздорлиги йўқлиги тўғрисида маълумотнома.

3. Нархларни асословчи смета ҳисобкитobлari.

4. Танловда иштирок этиш тўғрисидаги ариза (эркин шаклда).

Буюртмачи манзили: Тошкент шаҳар
Ўзбекистон шоҳ кўчаси 16-а бино.
Телефонлар: 239-27-88, 239-26-91.

“ҚУЁШ СИЙРАТИ”

Шоир Жаъфар Муҳаммаднинг "Қуёш сиyrati" ("Янги аср" нашриёти, 2015) номли янги тўпламини ўқиганингизда қалбинизни соҳир туйгулар эгалгайди.

Ушбу тўплам фазал, қасида, баллада ва таржималардан ташкил топган. Муҳаббат оламининг рангин манзара-

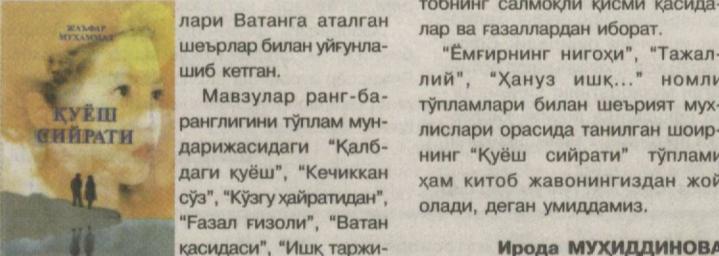
лари Ватанга атalgan шеърлар билан уйғуланишиб кетган.

Мавзулар ранг-бонглини тўплам мундарижасидаги "Калбдаги кўёш", "Кечикан сўз", "Кўзгу хайратидан", "Фазал гизоли", "Ватан қасидаси", "Ишқ таржи-

мони" номли туркумлар номидан ҳам билиб олишингиз мумкин. Китобнинг салмоқи кисми қасидалар ва ғазаллардан иборат.

"Емғирнинг нигоҳи", "Тажаллий", "Ҳануз ишқ..." номли тўпламлари билан шеърият муҳлислари орасида танилган шоирнинг "Қуёш сиyrati" тўплами ҳам китоб жавонингиздан жой олади, деган умиддамиз.

Иродда МУХИДДИНОВА

Журналларни варажлагандан**“ЖАҲОН АДАБИЁТИ”
2016 йил, марта сони**

Халқaro Нобел мукофотига сазовор бўлган шоирлар жаҳон адабиётидаги кўнчилик эмас. Журналнинг ушбу сонида 8-март — Халқaro хотин-қизлар байрами муносабати билан "Нобел совиндорлари" руқнида бу нуғузли мукофотга лойик топилган атоқли шоирлар Габриэла Мистраль, Нели Закс, Херта Мюллер ва Вислава Шимборская ижодидан намуналар тақдим этилган. Шеърларни рус тилидан Гулбарҳо Саид Фани таржима қилган.

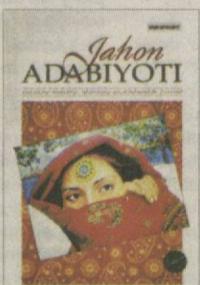
Яна бир Нобел мукофоти сориндори, машур француз адиби Патрик Модианонинг Иккичи жаҳон уруши давридаги шағатсизликлар тасвирланган "Тўй саҳати" номли романи ҳам журналнинг шу сонидан эълон қилина бошлаган. Асарни аслиятдан Шоазим Миноваров ўзбекчалаштирган.

"Глобус" руқнида бу гал Покистон адабиёти ва санъати манзаралари ёритилган мақаллар, Жўш Малиқбодий, Вазир Оға, Аҳмад Фароз сингари покистонлик таникли шоирлар шеърлари, покистонлик ёзувчиларнинг ҳикоялари билан таниша-

сиз. Шеърларни рус тилидан Азиз Саид, ҳикояларни урду тилидан Т.Холмирзаев ва М.Абдураҳмонова ўғирган. Атоқли адиб Файз Аҳмад Файзининг "Озодликка мактублар"ни Амир Файзулла таржимасида ўқисиз.

Олим Отакон перулик машур ёзувчи Марио Варгас Льосанинг "Шумтакалар" кисасини таржима қилиб, батафси сўзбоши билан ўқувчilar ёзтиборига тақдим этилган. Дастлабки иккни боби устоз Озод Шарафиддинов томонидан ўғирлиб журналхонларга тақдим этилган поляк адабиёти намояндalarидан бири Ян Парапоновскийнинг "Сўз кимёси" асарининг учини бобини (рус тилидан М.Ақбаров таржимаси) ҳам журналнинг март ойи сонида ўқисиз.

Шунингdek, бу сонда Э.Хўжамбердиевнинг "Талаб ахлининг талаби ёхуд...", Н.Каримовнинг "Обирга ва Покистон" мақолалари, М.Аззамининг "Татаристон сафари", М.Тоироннинг "Миллат онаси" ёсслари босилган.

“ШУМ БОЛА” ФЕСТИВАЛИ

Яхши фильм қачон ва қайси мамлакатда яратилмасин, албаттa, ўз мухлисини тоғади. Айниқса, ёш томошабнларга багишилган бадий савииси юқори кино асарлар барчада қизиқиши ўйтотиши табиий. Пойтахтинида тез орада бошланадиган

"Шум бола" III ўзбек ва немис филмлari фестивалини ҳам бошлайди. Шоирлар киносида кечатган янги изланишлар билан танишириши аниқ. "Ўзбеккино" миллий агентлиги ҳамда Фарғона шаҳridagi Teatr va konserdt saroyi va San'at kollejida bolalar urun mullkallangan rang-barang filmlar namoyish etiladi. Шу munosabat bilan poytaхtimizda Kinochilar yida tadbir tashkilchilar iшtirokida matbuot anjumaniнt utkazildi. Tadbir davomida fes-

тивatlasi vasifasi va junaishi, undan oлган filmlar ҳaqida batafsil maъlumat bo‘libdi. Xususan, ҳар bir kartina namoyishi oлidian ўзбек multplikatorlari ratriatn animatsion film tomoшabnillar etiboriga xavola etiladi. "Ayikcha", "Kuzganchik x’uroz", "Kўrkmas tipratiqan", "Chirok ҳaxida afsona" nomli multfilmlar shuлаr jumlasidan.

Bu yil fesitivallini tanikli nemis rejisseri Frank Sh托йнинг "Karselfolk" va sichonlар қироли" nomli filmlar olib beradi. Muxlislar film produsseri Katarina Vagner bilan mulokot қилиш imkoniga ҳам эга bo‘lishadi. Shuningdek, fesitival doirasida nemis animatormulari tomонидан maҳorat darslari utkazish rejalashirilgan.

Жамила Хўжаева, талaba

МУАССИС:
ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАР
УЮШМАСИ

ҲОММӢ:
МАТЕБУТ ТАРҶАТУВЧИ
АКЦИЯДОРЛӢ КОМПАНИЯСИ

**Φ‘zbekiston
adabiyoti va san'ati**

Манзилимиз: Тошкент — 100083, Матбуотчilar кўчаси, 32
Қабулхона — 233-52-91
Котибият — 233-49-93

Танқид ва адабиётшунослик бўлими: 233-58-86
Ижтимоий ҳаёт бўлими: 233-57-42

Санъат бўлими: 233-56-40
Назм ва наср бўлими: 233-58-60

Бош
муҳаррир
Сирохиддин
САЙИД

Таҳрирнiga келган кўйёзмалар таҳвали этилмайди ва муаллифларга қайтарилмайди.
Муаллифлар фикри таҳriрliyat nuzaratiдан фарqlanishni mumkin.

Масъул котиб — Асрор СУЛАЙМОНОВ

Навбатчи муҳаррир — Азизхон ИМОМОВ

Саҳифаловчи — Зафар РУЗИЕВ

«ЎЗБЕКИСТОН» нашриёт-матбаа

ижодий уй босмахонаси.

Босмахона манзили: Навоий кўчаси, 30-уй

Босишига топшириш вақти — 20.00. Босишига топширилди — 19.16

Газета Ўзбекистон Матбуот ва axborot agentligisida 26.11.2014 yil 0283-raqam bilan ruyhatchi olinagan. Aodi — 6800. Burottma S — 5739. Ҳажми — 3 bosma taboq A-2.

Нашр кўrsatkachasi — 222. Tashkilotlar uchun — 223. I 2 3 4 5 6

Гул кўп, чаман кўп

**ЖАҲОН АДИБЛАРИ
ҲАЁТИДАН****Инсоннинг ягона тарихи**

Инсон тақдирни у яшётган мамлакат тақдир билан бевосита боғлиқлиги теран ифода этилган асарлари учун 1961 йили Нобел мукофотига сазовор бўлган таникли серб адаби Иво Андрич (1890-1975) Босниянинг Травники шаҳрига яқин Dolak кишилогида туғилган. Сараеввода гимназияни битиргач, Загреб, Вена, Краков университетларида ўқиб, дипломат даражасига эришган. Кўплас Европа ҳалқлари ривоят, асостириларни тўплаган. Илк "Хикоялар" (1924) тўплами Кироллик академияси мукофот билан тақдирланиб, 1931 — 1936 йилларда чиқсан китоблари адабий ҳаётда воеа бўлган.

Иво Андричнинг "Травники хроники" номли ил романда Босниянинг Наполеон уруши вақтида ётидаги акс этган. Вақта нисбатан кўплик метафора тарзида олинган "Дрина кўприги" романни эса, Босниянинг беш ўйиллик түткунлик даврига бағишиланган. Учнинг ойимтила" романидан эса очкўз кишиларнинг кусурлари моҳияти моҳирона очилган. Тақидчилар адибни фақат тарихий мавзуда қалам тебратиши, мавзулари торлигига айлашади. Бирор Иво Андрич дунёнинг бутун тарихини инсон мавжудлигини амалдаги ягона, муштарак тархи деб билди ва ҳаётни шу жihatdan тасвирлашга ҳаракат қиласди. Умрининг охирги йилларидан адиб томонидан ёзувчиларга улоҳаси ташкил этилиб, у раис, депутат ва академик этиб сайланади. Вафотидан бир йил кейин эса, аввал чотилмаган новеллалардан иборат "Чеккадаги уй" китobi нашр қилинади.

Асарларда яшадиган умрлар